

יקרים מפז

חז"ל עדיף מנביא

מה יהיה עם ה"קורונה" הזו, שנכנסה לחיינו ומסרבת לעזוב? מתי יגמרו להם ה"סגרים", ונוכל סוף סוף לחזור לשגרה? מתי נוכל לחזור ל"חיים הטובים" שהיו לפני הקורונה? שאלות כאלו ואחרות, מנקרות להם בלבבות רבים, אשר מערכת החיים שלהם השתנתה לבלי היכר בתקופה זו.

בקונטרס שלפנינו ננסה להציג מהלך, נוכיח כי חז"ל הקדושים ידעו את כל אשר מתרחש, והם גם אמרו לנו בצורה ברורה מה תפקידנו בעת הזאת.

**נודה לך אם תשאיר את הקונטרס בבית הכנסת, בכדי שעוד יהודים יקראו.
אם הינך מעוניין, תוכל לקבל את הקונטרס באמצעות המייל, בשליחת
בקשה לכתובת המופיעה מטה. תודה.**

להערות והארות : p0504102192@gmail.com

ניתן להזמין הרצאה מרתקת הממחישה את החומר המופיע בקונטרס באופן מיוחד,
בליווי שקופיות ומצגות. מתאים מאד לשיבות, קעמפים, סמינרים ועוד.

לפרטים : 050-4102192

מבוא

על הפסוק בדניאל יב, ד: "ואתה דניאל סתם הדברים וחתם הספר עד עת קץ, ישטטו רבים ותרבה הדעת". מבאר המצודת דוד: "סתום הדברים. אף המעט שידעת מדברי הנבואה היא כתבם בדברים סתומים וברמזים. וחתום. כתבם בספר בדברים חתומים וכפל הדבר במ"ש לזרזו ולהזהירו ביותר. עד עת קץ ישוטטו וכו'. עד בא עת קץ הגאולה הנה רבים ישוטטו בתנועת המחשבה להשכיל אמיתת הקץ ויתרבה הדעת לחקור ביותר, וכאומר הנה יחקורו עד עת הקץ ולא ידעו מאומה, אבל **בבוא העת אז יופקחו עיני כל להבין רמזי זמן הגאולה**". והדברים מורגשים ומוחשים, שככל שקרב ובא זמן הגאולה, מתבהרים עוד ועוד דברים מסימני הגאולה שמסרו לנו הנביאים וחכמינו ז"ל.

והגם שאמרו חז"ל בסנהדרין צז, ב: "מאי ויפח לקץ ולא יכזב, אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן תיפח עצמן של מחשבי קיצין", דמשמע לכאורה שאין לעסוק בענין זה. אמנם, בהמשך דברי הגמרא מבואר שהבעיה באותם מחשבי קיצין: "שהיו אומרים כיון שהגיע את הקץ ולא בא שוב אינו בא". אבל אם מקיימים את המשך דברי הגמרא "אלא חכה לו שנאמר אם יתמהמה חכה לו", אין כאן בעיה של מחשבי קיצין. וכפי שרבותינו הראשונים וגם האחרונים חישבו זמנים שבהם תהיה הגאולה, אך גם אם עבר הזמן שהשיגוהו בחשבונם, לא נתייאשו מלהאמין בגאולה השלמה. וכלשון המלבי"ם: "ואתה דניאל, מפני שידע שהזמן רחוק מאד, אמר לו שיהיו הדברים סתומים עד עת קץ, כי לא יעלה על מחשבתם שהזמן רחוק כ"כ, **וכל אחד יחשוב שיגיע הזמן בעת חייו**, וע"כ יהיה הזמן נעלם. אבל בעת קץ יוסר הספק, וכל שיתקרב הזמן יהיה הספק מועט, כי זאת ידענו שהגאולה מוכרחת לבא קודם האלף השביעי, וא"כ בזמן הקודם היה הודאי [שהוא הזמן שכבר עבר שידענו בודאי שהוא לא היה הזמן המיועד] מועט, והספק [שהוא הזמן העתיד עד אלף השביעי] היה מרובה, אבל כל שיתקרב הזמן לאלף השביעי יהיה הודאי מרובה יותר, והספק יתמעט יותר, וע"י כך תרבה הדעת".

והנה בשבת לא, א. איתא דבשעה שמכניסים את האדם לדין, שואלים אותו האם "ציפית לישועה". ובהבנה פשוטה השאלה היא באופן כללי, האם ציפה לגאולה ולישועה. אכן רש"י שם מבאר שהשאלה היא האם ציפית "לדברי הנביאים", והיינו שלא די בציפיה כללית לישועה, אלא יש צורך לצפות לראות ולחפש שהנה הנה מתקיימים להם דברי הנביאים.

אדם הקורא עיתון או מתעדכן בחדשות, ביכולתו לראות את הדברים בראיה פשטנית של טבע ומנהג העולם, אך אם רק מעט יפתח את העיניים, הרי הוא יכול לקיים באותו רגע מצות ציפיה לישועה. גם ההתייחסות שלו לכל המתרחש תלבש רגיעה, בידיעתו כי הכל עובד לפי התוכנית, שנכתבה כבר לפני שנים רבות.

לחלק נכבד מן הדברים, נתעוררתי בלומדינו בכולל ש"ס "מחנה אלעזר - באסאטן" שבביתר עילית, שפקיע שמו בס"ד כמקום תורה מיוחד, יחד עם חברים מקשיבים, אשר עמלים בתורה בקולות וברקים. בעת עסקנו בלימוד הש"ס דף אחר דף (לפי סדר מפעל הש"ס), בהבנה יסודית מחד, אך מאידך בקצב מהיר יחסית של דף ליום. כאשר בצורת לימוד זו רואים בחוש את אמיתות מאמר חז"ל "דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר", משום שרק בהתקדמות רציפה מבלי לוותר על

אף דף, ניתן לראות איך פרטים משתלבים ומתאימים זה לזה ואיך הכל מושלם לתמונה אחת ברורה. ומכיון שכך, המשכתי לעיין בדברי רבותינו בחיפוש אחר נקודות נוספות, והדברים שעלו בחכתי שימחוני עד למאוד. עד שעודדוני כמה ידידים, ובראשם הרה"ג ר' שלמה זלמן שמעיה שליט"א, שיש בנותן טעם לפרסם הדברים במקהלות ישראל למען חיזוק האמונה.

ובפרט לעת כזאת אחר כמעט שנה של התמודדות עם נגיף הקורונה על כל השלכותיו, כשלבבות רבים אינם מבינים מה קורה כאן, והאם הדברים יצאו משליטה. האמונה בדברי חז"ל הקדושים, תשפוך טל תחיה, ותוכיח שהדברים מתוכננים לפרטי פרטים.

הדברים, שנמסרו לפני אנשים רבים, עוררו תגובות נלהבות, רבים רבים עודדוני לפרסם הדברים במקהלות ישראל, באמרם שהדבר נצרך ביותר לצורך חיזוק האמונה בזמנים אלו.

יודגש, כי אינני בא לקבוע מסמרות בביאור דברי חז"ל, ואין הכוונה לומר כזה ראה וקדש, אלא לעורר את המעיינים לתת לב לדברים שמתרחשים לנגד עינינו, שלעיתים מחמת טירדות החיים אין משימים לב אליהם כ"כ. ועוד והוא העיקר, שאין כאן שום ניסיון לקבוע זמן ועיתים, אלא לחדד נקודות מסוימות של התקיימות סימני הגאולה שנתנו לנו רבותינו, מתוך מטרה לעורר הלבבות לאמונה בכל דברי חז"ל הקדושים, אשר בקדושתם מסרו לנו התורה שבעל פה, ומפיהם אנו חיים.

ישר כח לכל אלו שעודדוני לפרסום הדברים, מי בכתב ומי בעל פה. ובפרט לבני משפחתי היקרים שיחיו, ובראשם עזרתי בחיים תחי' שלי שלה, אשר תמכו ותומכים בכל עניין שיש בו חשיבות לאידישקייט.

ויה"ר שבמהרה בימינו נזכה לראות את התקיימות היעוד העיקרי והמרכזי של "והשב שכינתך לציון עירך וסדר העבודה לירושלים", ולראות כהנים בעבודתם לויים בשירם ובזמרים וישראל במעמדם, במהרה בימינו אמן.

פנחס זלצמן

ראשית דבר

אם נעצור אדם ברחוב, ונשאל אותו מי יהיה נשיא ארה"ב בעוד חמישים שנה, הרי כמעט כל אדם יענה בתשובה הפשוטה והנכונה: "אני לא נביא, ואינני יודע מה יהיה ומי יהיה". גם כאשר נפחית את הדרישה, ונבקש ממנו לענות מה יהיה בעוד עשר שנים, רובם של האנשים ברי הדעת יברחו מלענות על שאלה שכזו. ואף אם נבקש לדעת מה יהיה בעוד חמש שנים ופחות, עדיין קשה מאוד לאנשים לענות תשובה על שאלה שכזו. בקונטרס שלפנינו נרצה לעסוק בהוכחות על בני אנוש (קדושים כמלאכי מעלה, אבל עדיין ילודי אשה) שאמרו דברים לפני אלף וחמש שנה לכל הפחות ואף יותר, והנה במרחקים עצומים דבריהם מתקיימים אחת לאחת לנגד עינינו.

בימינו נפוצה מאוד תופעת הסקרים. כאשר בסמוך למערכות בחירות מנסים הסוקרים לצייר תמונה מה הולך להיות, איזו מפלגה תקבל את השלטון, כמה מושבים יהיו לה, וכו'. הסוקרים עובדים (או לפחות הם אמורים לעבוד) על בסיס נתונים, הם מנסים לפענח דפוסי הצבעה של קבוצות כאלו ואחרות, על סמך הצבעות קודמות וכו' וכו'.

בימינו, הסוקרים משמשים גם ככלי בידי המנהיגים לקבל החלטות בעלות משמעות. כך קורה בכל פעם שעולה על השולחן שאלה בעלת משקל ציבורי והמנהיגים אמורים לקבל החלטות. דואגים הם לשמוע קודם לכן מה בדיוק העם רוצה, כשהם מנווטים את החלטותיהם בהתאם לרצון העם, כאשר לא תמיד רצון זה הוא אכן הצורך האמיתי והנכון. על דברי הגמרא בסוטה מט, ב. שבעקבות משיחא יהיו "פני הדור כפני הכלב", המשיל רבי ישראל סלאנטער ז"ע את המשל הבא. דרכה של שיירה גדולה הנוסעת מעיר לעיר, שבנוסף לסוסים ולחמורים נושאי המשאות, מלווים אותה גם כלבי שמירה. כידוע, דרכם של הכלבים לרוץ תמיד בראש השיירה לפני כולם. והנה העומד מן הצד ורואה את השיירה עוברת, אם ינסה להבין את ההתרחשות, הוא ידמה בנפשו שהכלבים הם המנהיגים את השיירה, והא ראייה שהם אלו המהלכים בראש וכולם מהלכים אחריהם. מתי אכן מתברר מי באמת מוביל את השיירה? רק כאשר מגיעים להצטלבות דרכים, אז הכלבים נעצרים וממתניים לבעלי השיירה, וכשאלו יפנו ימינה או שמאלה ימשיכו הכלבים לרוץ, ושוב נדמה שהם המובילים את השיירה. אמר על כך ר' ישראל סלאנטר, חז"ל התכוונו לומר שבעקבות משיחא, "פני הדור" המנהיגים (כמובן המנהיגים שלא ע"פ תורה), יהיו כמו כלב, כלומר הם אלו שירוצו לפני השיירה, הם אלו שיסעו במכוניות מפוארות בשיירות מאובטחות, כך שלצופה מן הצד נראה כאילו הם בראש השיירה, אבל כשהם יגיעו לפרשת דרכים, לצומת המצריכה קבלת החלטות, הם יסתובבו אחורה לראות מה העם חושב, ובהתאם לרצון העם יקבלו את החלטותיהם. כי אלו אינם מנהיגים אמיתיים, הם רק רצים בראש השיירה. אכן "פני הדור כפני הכלב".

כאמור, הסוקרים מנסים לחזות עתידות בעלות מרחק לא גדול, זאת כאשר אינם פועלים בחלל ריק, אלא על בסיס נתונים עובדתיים, פילוחים של הצבעות קודמות, וכדומה. והנה, לא פעם ולא פעמיים, אנו עדים לתופעה שבה התוצאות מכות את הסוקרים, פלוני שחשבו שינצח נכשל, ואלמוני שהיו בטוחים בכשלונו הוא זה שניצח. הדברים ידועים ומוכרים. משום שאכן כלל לא קל לחזות עתידות.

בקונטרס זה נעסוק בדברים שנאמרו לפני אלפי שנים, מבלי כל בסיס עובדתי לכאורה, והנה הם מתרחשים ומתממשים לנגד עינינו בדיוק מירבי. נקדים, בספרי הנביאים הקדושים מצינו נבואות רבות המתייחסות לענין אחרית הימים וביאת הגואל, כאשר בביאור הרבה מהנבואות נחלקו המפרשים בכוונת הדברים, כשיש המייחסים את חלקם לגאולת בית שני ואת חלקם לגאולה העתידה, ויש המייחסים את רובם לענין הגאולה העתידה. בקונטרס זה בחרנו להתמקד פחות בנבואות שבני"ך שהם תורה שבכתב, ויותר בדברי חכמינו ז"ל בענין הדברים העתידיים להיות. בעיקר בדבריהם המתבארים בתורה שבעל פה, בתלמוד בבלי וירושלמי, ומדרשי חז"ל. כשתמכנו יתדותינו בדברי הגמרא בבא בתרא יב,א. שהנבואה: "אף על פי שניטלה מן הנביאים, מן החכמים לא ניטלה. אמר אמימר, **וחכם עדיף מנביא**, שנאמר ונביא לבב חכמה. מי נתלה במי, הוי אומר קטן נתלה בגדול". מטעם זה קראנו שם הקונטרס "חז"ל עדיף מנביא", כלשון נופל על לשון "חכם עדיף מנביא". ויהא בזה הבאת הוכחות וראיות (הגם שלנו כיהודים מאמינים אינם נצרכות) לאמיתות התורה שבעל פה ודברי חכמינו הקדושים, להדגיש את הידוע לכולנו, כי הגם שכולנו מאמינים באמיתות דברי חז"ל שנמסרו לנו מדור לדור, הרי אף מבחינה היסטורית אין היכול לפקפק באמיתות הדברים. היות והדברים נכתבו במפורש שחור ע"ג לבן בכתבי יד עתיקים ביותר, שמיד עם תחילת תקופת הדפוס נדפסו בהמון מהדורות, כך שהאותנטיות והאמיתות ההיסטורית שלהם אינה מוטלת כלל בספק אפילו מבחינה מדעית.

כפי שפתחנו, איננו באים לקבוע מסמרות ולומר שכוונת חז"ל היא כך וכך בדווקא, אלא לשפוך אור על ענינים מופלאים שמהם ניכרת אמיתות דברי חז"ל. וכהקדמה לכלל הדברים, נביא את דברי רבינו בעל אור החיים הקדוש לפרשת שלח (יד, כט): "ואולי כי גם ה' אמר דבריו שקולין כמנהגו שאומר דברים סובלים שתי דרכים, אם זכו יהיה לטובה לא זכו וכו'. וכן תמצא כשאמר לאדם (בראשית ב) ביום אכלך ממנו מות תמות, הזכיר יום סתם, תוכל לומר יומו של אדם, ותוכל לומר יומו של הקדוש ברוך הוא אלף שנה. וכשעשה אדם תשובה הטה ה' הכוונה לזכות שהוא יומו של הקדוש ברוך הוא". כלומר שדבריו של הקב"ה, יכולים להתקיים בכל מיני אופנים ופרשנויות. כך שאם נאמר לדוגמה שעם מסוים יפול ביד עם אחר, זה יכול להיות ברמה של כיבוש והשתלטות, אך זה יכול גם להיות ברמה נמוכה יותר של נפילה מסוימת, וכפי שיבוארו הדברים בהמשך. הרוצה לקבל הדברים יקבלם, והרוצה להעיר ולחלוק יעשה כן, אם אכן מטרתו לשם שמים, ולא חלילה לקרר הלבבות.

חשוב מאד לשים לב ליסוד המופיע בדברי חז"ל, שגאולת ישראל תהיה באופן של קימעא קימעא, הדברים יקרו באופן הדרגתי. וכלשון הירושלמי יומא פ"ג (וכע"ז בבבלי ועוד מקומות): "רבי חייא רובא ורבי שמעון בן חלפתא הוו מהלכין בהדא בקעת ארבל בקריצתה (לפנות בוקר), ראו אילת השחר (זריחת השמש) שבקע אורה. אמר רבי חייא רובה לרבי שמעון בן חלפתא, בר ר', כך היא גאולתן של ישראל, בתחילה קימעא קימעא, כל שהיא הולכת היא הולכת ומאיר. מאי טעמא, כי אשב בחושך ה' אור לי. כך בתחילה ומרדכי יושב בשער המלך, ואחר כך וישב מרדכי אל שער המלך, ואחר כך ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וגו', ואחר כך ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות, ואחר כך ליהודים היתה אורה ושמחה". הזוהר הק' מדמה זאת לאדם שלא ראה מאורות מימיו, שאם יוציאוהו בבת אחת לאור, יסתנוור ויתעוור. במקרה כזה, פותחים תחילה חור קטן במרחק גדול, כך שיכנס מעט אור, וכך בהדרגה חושפים אותו עוד ועוד לאור, עד שענינו יסתגלו לראיית

האור. כך גם הגאולה, לא שייך שבני ישראל יצאו מהחושך המוחלט של הגלות לאור גדול, ולכן הגאולה תתרחש בהדרגה מעלה אחר מעלה.

מתוך עשרות אלפי מקומות שבהם חז"ל מתייחסים לענין הגאולה ואחרית הימים, ישנם כארבעת אלפים מקומות שבהם הם משתמשים בתיבת עתיד בצורות שונות (עתידים, עתידין, לעתיד) התמקדנו בכמה ממקומות אלו, משום שתיבה זו מורכבת מצירוף עת-יד, היינו שישנה יד המכוונת את העת. אם כי גם מה שנקטנו הוא מעט מזער, ומי שיוסיף ויעיין בדברי חז"ל הק' ימצא מרגליות נוספות.

בדברינו נזדקק פעמים רבות לגימטריאות, כשדברי הרמב"ן בהקדמתו לבראשית הם נר לרגלנו: "וכל הנמסר למשה רבינו בשערי הבינה הכל נכתב בתורה בפירוש, או שרמוזה בתיבות או בגימטריאות, או בצורת האותיות". וכלשון ראשונים נוספים: "ומנין לגימטריאות מן התורה, דכתיב: 'כי לא דבר ריק הוא מכם', בגימטריה: 'גימטריאות'. 'ואף על פי שאין הגימטריאות ראייה, יש רמז לדבר'. רבותינו הראשונים לימדונו שחסרון או יתרון של אות אחת אינם מונעים מחישוב הגימטריאות, וכלשון ספר הגימטריאות לתלמידי רבינו יהודה החסיד: "והגימטריאות שבכל ספר זה ישרים כמו שקיבלום אותם שחיברום ממורינו רבינו הרב ר' יהודה החסיד, ואם אחד חסר או יתר, זה אינו מזיק, כי אמרו חכמים: אסתר בת ע"ה שנים היתה כשנלקחה לאחשורוש, כמניין 'הדסה' והוא אחד פחות". (בימינו מגדירים זאת 'עם הכולל').

יה"ר שבזכות העיסוק בעניין, והציפיה להתממשות דברי הנביאים וחז"ל, יקוים מאמר דניאל בספרו יב,ד: "ואתה דניאל סתם הדברים וחתם הספר עד עת קץ, ישטטו רבים ותרבה הדעת".

ירושלים - מטרופולין

כיום, שנת תשפ"א, אנו עומדים במרחק של 1952 שנה מחורבן בית א-להינו, חורבן ביהמ"ק השני התרחש בטי' באב שנת ג' תת"ל. צבאות רומא החריבו את ביהמ"ק עד היסוד חוץ מהכותל המערבי, חמישים שנה בערך לאחר מכן חורש טורנסרופוס הרשע (ג"כ ביום ט' באב) את ההיכל וסביבותיו, למען השחת את היסודות גם הם. ירושלים חרבה ושוממת, היא עוברת כיבושים רבים וידיים רבות, המצב מייאש, מדכא וכבוי. והנה בטבריה של לפני כ-1600 שנה עומד רבי יוחנן ראש אמוראי ארץ ישראל, ואומר את המשפט הבא המופיע במדרש רבה שמות פרשה כג: "עתידה ירושלים להעשות מטרופולין לכל הארצות".

אוֹתָהּ. דָּבָר אַחֵר בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם,
אָמַר ר' יוֹחָנָן עֲתִידָהּ יְרוּשָׁלַיִם
לְהַעֲשׂוֹת מֵטְרֹפּוֹלִיִן לְכָל הָאָרְצוֹת
כְּדָכְתִּיב (ע"י יהושע טו מז) אֲשֶׁר
וּבְנוֹתֶיהָ. מֵהוּ כְּאֵלֵי קָדֵר, מֵהוּ

מדרש רבה - מדרגות ירושלים עמ' 267 ג שפ"ה, פג"ה ל"ה אסתר מדרש רבה. תשס"א. הודפס על ידי מכון אהרן החכם

מטרופולין, עיר מרכזית ושוקקת חיים. בזמן שהכל חרב ושומם, ונראה שאין תקוה לשום דבר, אומר ר' יוחנן משפט שלכאורה צריך לחשוש מלומר אותו. והוא אומר אותו בוודאות מלאה, כשהדברים נכתבים ומתפרסמים. עתידה ירושלים להעשות עיר מרכזית לכל הארצות. והנה כ-1600 שנה לאחר מכן, אנו רואים עין בעין את התקיימות דברי ר' יוחנן. ירושלים כיום היא אחת מהערים הכי מתויירות בעולם,

שוקקת חיים ופעילות (ודאי שאנו רוצים לראותה בקדושתה, אך ודאי שלתואר מטרופולין היא כבר עונה), גם בפן הרוחני ירושלים שוקקת בתי מדרשות ובתי כנסיות, חיים וחיות, מטרופולין של ממש. וזאת כבר בימינו עוד קודם שהגיעה הגאולה השלמה, וכפי שהקדמנו בפתיחה, שהשינויים שיהיו בביאת המשיח יתחילו כבר בזמן הסמוך לגאולה.

ואם נשאל את עצמינו מנין אכן לר' יוחנן דבר זה, מהיכן כ"כ ברור לו שכך יקרה? ברור שחכמת ה' ורוח קדשו הופיעו על ר' יוחנן, כי רק חכמי ישראל שקשורים ודבוקים בבורא יתברך יכולים לראות למרחקים עצומים שכאלו.

עשו ושמעאל – הנצרות והאיסלאם

כפי שפתחנו בהקדמה, אם נעצור אדם ונשאל אותו מי יכהן בתפקיד מסוים בעוד 50 שנה, הרי הנשאל ימשוך בכתפיו ויסרב לענות על שאלה שכזו. זה הרי תלוי בהמון גורמים משתנים. גם כאשר נוריד את הטווח לעשרים שנה, ואפילו לחמש שנים, עדיין מעטים יהיו שינסו להמר על תשובה לשאלה שכזו. והנה בילקוט שמעוני למיכה פרק ה': "עתיד הקב"ה להשמיד את בני עשו שהם צריו ולהכרית את בני ישמעאל שהם אויביו".

**יָתֵּן כָּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים, בְּהֵן וְכָל הַיָּד בָּהּ
עֵתִיד הַקֶּבֶ"ה לְהַשְׁמִיד אֶת בְּנֵי עֹשׂוֹ שֶׁהֵם צְרִיו
וְלְהַכְרִית אֶת בְּנֵי יִשְׁמַעֵאל שֶׁהֵם אוֹיְבָיו שֶׁנֶּאֱמַר
תְּרוֹם עַל צְרִיךְ וְכָל אוֹיְבֶיךָ יִכְרֹתוּ.**

ילקוט שמעוני השלם > מהדורת ויגשל > עמוד מס 376 ד (נביאים) שמעון הדרשן מפראנקפורט הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

אומרים לנו חז"ל, שבסוף הימים יהיו שני שחקנים מרכזיים, בני עשו ובני ישמעאל, שבקטעים הבאים נרחיב יותר מי הם. נשים לב, שכאשר המדרשים נכתבו לפני יותר מ-1600 שנה, היה זה הרבה לפני שמוחמד נביא השקר המוסלמי חלם את חלומו המפורסם (בשנת 610 לסה"נ, לפני 1410 שנה), שבעקבותיו הקים את דת האיסלאם שסחפה אחריה מאות מליונים ברחבי העולם. בזמן ההוא, בני ישמעאל לא היו עדיין כלל כח גדול ומוביל בעולם כפי שהם היום. אולם חכמי ישראל אומרים לנו ברוח קדשם, דעו לכם כי שני שחקנים דומיננטיים יהיו בתקופת אחרית הימים, בני עשו ובני ישמעאל. בפרשת חיי שרה המסתיימת במילים המתייחסות לישמעאל "על פני כל אחיו נפל", כשמיד לאחר מכן מתחילה פרשת "ואלה תולדות יצחק". כותב בעל הטורים את המילים הבאות: "לומר לך כשיפול ישמעאל באחרית הימים, אז יצמח בן דוד שהוא מזרע יצחק". כשמקור דבריו מפרקי דרבי אליעזר פרק כח, שמבאר על הפסוק "והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו": "עליו אלו ישמעאלים, שעליהם בן דוד יצמח, שנאמר אויביו אלביש בושת".

אדום רומי ופרס

כידוע, סנחריב מלך אשור בלבל את כל יושבי הארצות, כאשר הגלה אותם ממקום למקום. מסיבה זו, לא ניתן כיום לקבוע ולומר בבירור איזה עם מתייחס לעמים המוזכרים בתורה. אולם לעמים המוזכרים בדברי חז"ל ניתן די בוודאות לקבוע במי מדובר. כאשר אנו מדברים על בני אדום, הרי רוב הדעות מסכימות כי מדובר בעיקר על רוסיה. בדורות הקודמים תיארו אותם כך בפירוש. כך למשל, אחד מחכמי ישראל בדורות הקודמים נקרא רבי עזריה מן האדומים, כששמו המקורי היה רבי עזריה די רוסי. גם בכל התנהלותם של בני רוסיה הצבע האדום מככב, כאשר צבאם

מתואר כיצבא האדום, 'הככר האדומה' וכו'. רבים טוענים שהתואר "רוסיה" הוא בעצם עיוות של המילה 'רוטי', 'אדום' בלטינית ובגרמנית. הנביאים וחז"ל כשהם מתארים את בני עשו הם משתמשים פעמים רבות בתואר בני אדום, משום שכאמור בפסוק בפרשת וישלח (לו, מג) "הוא עשו אבי אדום". במקביל, חז"ל מתייחסים פעמים רבות לבני אדום בתואר "רומי" או "רומי הרשעה". רבינו יצחק אברבנאל מבאר שתארים אלו של אדום ורומי הם תואר כולל למחזיקים באמונת הנצרות, זאת משום שבני אדום היו מהראשונים שקיבלו את דת הנצרות והיו אדוקים בה מאד, והיות שרומא שבאיטליה היתה ועודנה מרכז האמונה של הנוצרים, לכן הם מתוארים בתואר רומי.

רומי, שכאמור במקורה היא רומא שבאיטליה, הפכה לתואר למרכז העניינים של המאמינים בדת הנוצרית, גם כאשר המיקום הגאוגרפי שלה הועתק למקומות אחרים. כך כותב היעב"ץ שהתואר רומי ניתן לעיר הגדולה והמרכזית של המאמינים בדת שמקורה ברומא.

לצורך בירור הגדרת המקום ששמו רומי בימינו, נשתמש בשני ראיות עיקריות. במסכת עבודה זרה דף ב, א. בקטע שמיד נרחיב בו, מבואר שרומי שתהיה קיימת בסמוך לזמן הגאולה "טבעה יצא בכל העולם כולו". בפשטות הכוונה שידעו ממנה בכל העולם, כמשמעות הפשוטה של משפט זה בימינו. אולם המהרש"א שם מבאר כך: "יש לומר כפשוטו, שמטבע שלה יוצא בכל העולם כולו, שכן דרך המלכים שמטבע שלהם יוצא עד מקום ממשלתם". איזה מטבע יוצא בכל העולם כולו? הדולר. מלבד זאת שרוב העסקאות שנעשות בעולם נעשות במטבע זו. הרי בפועל שטר הדולר ניתן לפריטה בכל מקום בעולם, הרבה יותר לאין ערוך ממטבעות אחרים. הוי אומר שבימינו התואר רומי אמור להינתן לארה"ב, שהיא המדינה הגדולה והמובילה במאמיני הנצרות, היא זו שעונה לתואר "טבעה יצא בכל העולם", הן במשמעות הפשוטה שכל העולם מכיר בעליונותה, עד שלא אחת מכנים אותה "השוטר של העולם", והן לביאורו של המהרש"א, המטבע שלה, הדולר, יוצא בכל העולם כולו.

במקביל, במסכת גיטין דף פ, א. מוגדרת מלכות הרומיים כ"מלכות שאינה הוגנת". מבארת הגמרא שהיא נקראת כך כי "אין לה לא כתב ולא לשון". התוס' ישנים במסכת יבמות צא, ב. מבארים שודאי בני רומי מדברים בשפה מסוימת, אבל זו אינה שפה שלהם, אלא היא לקוחה מעמים אחרים. רוסי מדבר ברוסית, צרפתי בצרפתית, ספרדי בספרדית, אבל האם מישוהו מכיר את השפה האמריקאית? אמריקאי אינו מדבר באמריקאית, הוא מדבר באנגלית. שפה שכשמה לקוחה במוצהר מאנגליה (והיא מורכבת מצירוף של ארבע שפות). המסקנה היא: מלכות רומי שטבעה ומטבעה יוצא בכל העולם ואין לה שפה משל עצמה = ארה"ב של ימינו.

חשוב מאד שנכיר גם את פרס. כאן המלאכה קלה מאד, פרס זו איראן של ימינו, המוגדרת בפירוש בפרסומיה ובדיבוריה וגם בקרב כל סובביה בתואר: פרס.

רומי ופרס

במסכת עבודה זרה דף ב, א. מתארת הגמרא אירוע שיתקיים לעתיד לבוא כשיבוא המשיח: הקב"ה יחזיק ספר תורה בידו ויאמר שמי שעסק בה יבוא ויטול שכרו. מיד מתקבצים להם כל אומות העולם ואומרים שהם עסקו בה, או לפחות דאגו ליהודים

שיוכלו לעסוק בתורה. הקב"ה יאמר להם להכנס לפי הסדר, מבארת הגמרא: המלכות הראשונה שתיכנס זו מלכות רומי. ולמה? מפני שהיא חשובה. שכך אמר ר' יוחנן דלעיל שרומי הכי חשובה משום שטבעה יצא בכל העולם כולו. לא נכנס כאן לארכיות הדברים בגמרא, אך הקב"ה לא יקבל את דבריה של מלכות רומי, והיא יוצאת בפחי נפש. מיד אחריה נכנסת מלכות פרס. ולמה דווקא היא? עונה הגמרא: כי היא המלכות ה**חשובה** אחרי מלכות רומי. הבה ונבדוק את הנתונים, איזו מדינה מצפצפת במוצהר על ארצות הברית? איזו מדינה עושה ככל העולה על רוחה? איראן!!! אפילו צפון קוריאה לא מצפצפת כך, היא מנסה לבוא להסדרים וכו', המדינה ה**יחידה** שקוראת לארה"ב בריש גלי "השטן הגדול", זו איראן, פרס. גם פרס טוענת שכל מטרתה היתה לצורך לימוד התורה (כן, גם פיתוח הגרעין היה כנראה לצורך זה), וכמובן שגם את דבריה, הקב"ה אינו מקבל. שואלת הגמרא, מדוע מבין כל אומות העולם, מוזכרות שם רק שתי אומות אלו. וכאן מגיע משפט קצר, אך מדהים בעוצמתו: **"משום דהנך משכי במלכותיהו עד דאתי משיחא"**, שתי מלכויות אלו תמשך מלכותן עד שיבוא המשיח.

בהו בישראל ואנן לא שעבדנו בישראל מאי שנא הני דחשיבי ומאי שנא הני דלא חשיבי להו משום דהנך משכי במלכותיהו עד דאתי משיחא
תלמוד בבלי > עו' והדר > עמוד מס' 15 כח עבודה זרה תלמוד בבלי הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

מאז שמשפט זה נכתב, חלפו להם יותר מ-1500 שנה, עמים ומעצמות קמו ונפלו ואחרים קמו תחתיהן, העולם הפך את פניו פעמים רבות, אולם שתי אומות מלכותן נמשכת, **ותמשך עד שיבוא המשיח**: רומי ופרס. רק תורת אמת כתורתנו הנצחית, יכולה להתחייב על משפט שכזה.

רומי ופרס - הסכם הגרעין

לא רק עצם העובדה שמלכויות אלו תהיינה קיימות, מבואר בגמרא, אלא גם מה שיתרחש ביניהן. כידוע לכל, איראן חתרה וחותרת עד היום להשיג נשק גרעיני, כשהעולם כולו חושש מפני אפשרות זו. המעצמות בראשות ארה"ב, נקטו גישות שונות כיצד להתמודד עם בעיה זו. תחת נשיאותו של ברק אובאמה נקטה ארה"ב גישה פייסנית וסלחנית כלפי תוכנית הגרעין האיראנית, עד שב-14 ביולי 2015 נחתם בווינה הסכם בין המעצמות לבין איראן על תוכנית הגרעין שלה. התחושה בישראל היתה שהמעצמות בראשות ארה"ב, נפלו בפח שהאיראנים טמנו להם. הבה נבדוק האם מישהו חזה את זה. הבה ונעבור למסכת יומא דף י, א: "אמר רבי יהושע בן לוי אמר רבי... וכך גם אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה ברבי אלעאי, עתידה **רומי שתפול ביד פרס**". מי? רומי הגדולה, ארה"ב, תפול ביד פרס, איראן. (וכבר הקדמנו ש"תפול" אמנם יכולה להיות נפילה ממשית, אך יתכן שגם בנפילה מסוימת מתקיימים הדברים).

ששי בנה אלוש תלמי בנה תלבוש ילידי הענק שמעניקין החמה בקומתן אמר רבי יהושע בן לוי אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שנאמר "לכן שמעו עזת ה' אשר יעץ (על^ס) אדום ומחשבותיו אשר חשב (על^ס) יושבי תימן אם לא יסתכום צעירי הצאן אם לא ישים עליהם נוהם מתקיף לה תלמוד בבלי > עו' והדר > עמוד מס' 29 ח יומא תלמוד בבלי הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

הסכם הגרעין נחתם והפך לעובדה מוגמרת, למורת רוחם של רבים ברחבי העולם. וכמובן, כפי שחששו כולם, איראן ניצלה את תקופת השקט הזו, בכדי להמשיך ולהתעצם. חולפות להן כמה שנים בודדות ו-8 במאי 2018, העולם רועש. נשיא ארה"ב, דונאלד טראמפ, מכריז על **פרישה** מהסכם הגרעין. האם מישהו צפה גם

את זה? ובכן, בהמשך דברי הגמרא דלעיל, במרחק של ארבע שורות בלבד: "אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי.. תניא נמי הכי, עתידה פרס שתפול ביד רומי".

רומיים ביד פרסיים אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב בנויי ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר (ל'יה) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד רומי חדא דסתרי בי כנישתא¹⁰ ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בונין ביד סותרין דאמר רב יהודה אמר רב¹¹ אין בן דוד בא עד שתפשוט מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו תשעה חדשים שנאמר¹² לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל: ת"ר¹³ כס-הלשכות תלמוד בבלי - ע"ז והדר - עמוד מס 29 ח' יומא תלמוד בבלי הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

כל מי שמכיר את סגנון דברי הגמרא, יודע שכאשר יש מחלוקת בין השיטות, הדברים מחודדים בלשון הגמרא בנוסח "ופליגא על פלוני" או "ודלא כפלוני". ואילו כאן במרווח של ארבע שורות מופיעות שתי דעות הפוכות. הוי אומר ששני הדברים נכונים ושניהם גם יחד יתרחשו. בשלב מסוים רומי תפול ביד פרס, ולאחר מכן יהיה ההפך, פרס תשוב ותפול ביד רומי, וכאשר מלכות רומי תפשוט על כל העולם, אז יבוא הגואל. כמופיע בסיום דברי הגמרא: "אמר רב יהודה אמר רב, אין בן דוד בא, עד שתפשוט מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו תשעה חדשים, שנאמר לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל".

נפילת מגדלי התאומים

במרכזה של העיר ניו יורק התנוססו להם לתפארה "מגדלי התאומים", שני מגדלי ענק בני מאה קומות ויותר, מגדלים אלו כונו בתואר "מרכז הסחר העולמי", כשהם מהווים סמל ודוגמא לעוצמתה של ארה"ב ועליונותה על כלל מדינות העולם. ארגון הטרור אל-קאעידה סימן את המגדלים כיעד לעימות עם ארה"ב, מתוך מטרה להבליט את עליונותו של האיסלאם על תרבות המערב והנצרות. ב11 לספטמבר 2001 חטפו מחבלי הארגון ארבעה מטוסים, והתרסקו עם שניים מהם על שני הבנינים. בהתנגשות הראשונה נפגע המגדל הדרומי, וכאשר כוחות הבטחון וההצלה חשו למקום מתוך מחשבה שמדובר בתאונה, הרי שלאחר שלשת רבעי שעה התנגש מטוס נוסף במגדל הצפוני, הבנינים שהיו בנויים בטון ופלדה, לא הצליחו להחזיק מעמד בעוצמת ההתנגשות וחוסם הלהבות, עד שהם קרסו על כל סביבתם ויושביהם. למעלה משלשת אלפים הרוגים נמנו באירוע, כאשר עוצמת הפגיעה בגאותה של ארה"ב ותחושת ההשפלה שלה, אינה ניתנת לתיאור. כתוצאה מכך ארה"ב יצאה למלחמת חורמה בארגון אל-קאעידה. ושוב נשאל את שאלתינו, האם מישהו צפה את זה? ובכן, במדרש רבה פרשת ויקרא פ"ו: "רבי אבא בר כהנא אמר, חשך ואפלה שמשו בארץ מצרים שלשה ימים, שנאמר (שמות י) ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים, אבל תהו ובהו לא שימשו בעולם הזה. והיכן הן עתידין לשמש? בכרך גדול של רומי. שנאמר (ישעיה לד) ונטה עליה קו תהו ואבני בהו". מי הוא הכרך הגדול? ובכן, כינויה של העיר ניו יורק שהיא העיר הגדולה והבולטת בארה"ב, הוא "התפוח הגדול", מכיון שכבר למעלה ממאה שנים מהווה ניו יורק מרכז מסחרי וכלכלי מהגדולים ואולי אף הגדול בעולם. והנה כבר לפני 1500 שנה מישהו כתב שיבוא יום ובכרך הגדול של רומי יהיה תהו ובהו. אבל מה זה תהו ובהו? ההבנה הפשוטה של תהו ובהו במובן של 'בלאגן', גם היא היתה כאן, משום שהבלאגן באותו יום בניו יורק היה אדיר, המערכות כולן שותקו עד היסוד מרוב פחד ובהלה, בהיקפים שלא קרו באף מקום בעולם. אבל נשים לב להגדרה מדויקת יותר ומפליאה ביותר. בביאור הפסוק המובא במדרש "ונטה עליה קו תהו ואבני בהו", כותב המלבי"ם בפירושו לישעיה בלשונו העשירה כך: "בארתי בפירוש בראשית, כי תהו מציין העדר

היופי והסדר והתואר בשטחו החיצוני, ובהו מציין העדר זה בהרכבתו הפנימי. **הבנין שחלקיו שמהם הורכב רעועים רפויים וחלשים הוא בהו**, הבנין אשר הוא **צלמות ולא סדרים בשטחו החיצון ותוארו הוא תהו**. והקו מודד הארך והרוחב והשיוי החיצוני, ונגדו תהו, והאבנים מיסדות חזקתו הפנימית וכנגדם בהו". כלומר בנינים שנופלים וקורסים, זוהי ההגדרה המדויקת לתהו ובהו. במצרים לא היו בנינים ומגדלים שקרסו, אבל בכרך גדול של רומי, זה מה שעתיד להיות.

יתכן, שלאירוע זה כוונתו של הפרקי דר"א פרק ל': "רבי ישמעאל אומר שלש מלחמות של מהומה עתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים, שנאמר [ישעיה כא, טו] מפני חרבות נדדו, ואין חרבות אלא מלחמות. אחד ביער בערב, שנאמר [שם] מפני חרב נטושה. ואחד בים, שנאמר [שם] מפני קשת דרוכה. **ואחד בכרך גדול שברומי שהוא כבד משניהם**, שנאמר [שם] מפני כבד מלחמה. ומשם בן דוד יצמח ויראה באבדן של אלו ואלו".

גם בספר הזוהר לפרשת שמות, מתואר באריכות שמגדלים גדולים יפלו ברומי, ובפרשת ויקרא מבואר שיהיה שם מישהו שפניו כפני כלב ושמו "בלאדן" (כפניו ותוארו של מנהיג אל-קעאידה: אוסאמה בן-לאדן).

לאידך, לא מן הנמנע שכוונת חז"ל גם לתוהו ובוהו במובן הפשוט שלו, בלאגן. דבר שהתקיים ממש לאחרונה, ב6 בינואר שנה זו למנינם, עת המוני תומכי הנשיא טראמפ פרצו אל מתחם הקפיטול, בית הנבחרים האמריקאי שבושינגטון הבירה (דרך אגב, השם 'קפיטול' מקורו מרומא העתיקה, שמושגיה היו את הבסיס לתרבות האמריקאית, וכנ"ל בענין התואר רומי), אחד המקומות המאובטחים בעולם, ועשו בו ככל העולה על רוחם, נכנסו לאולמות הישיבות, החריבו והשחיתו, דבר שנחשב למוזר וחרוג בכל מדינה דמוקרטית, ובפרט בסמל הדמוקרטיה של העולם העכשווי. תוהו ובוהו בכרך גדול של רומי.

חמשה עשר דברים עתידים בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים

פרקי דרבי אליעזר פרק לב: "ולמה נקרא שמו ישמעאל, שעתיד הקדוש ברוך הוא לשמוע בקול נאקת העם, ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים". כלומר, גם כאשר בני ישראל יחזרו לארץ ישראל באחרית הימים, יהיה עליהם להתמודד כאן עם בני ישמעאל. ידועים ומפורסמים דברי הזוהר הק' בפרשת וארא שבני ישמעאל יעכבו את עם ישראל מלחזור לארצו, בעקבות זכות ברית המילה שבידם. אבל כאן מפורט מה הם יעשו. נחזור ונדגיש שוב, כאשר שורות אלו נכתבו היה זה **מאות שנים** לפני שמוחמד חלם את חלומו המפורסם. כך שאף אחד עוד לא העלה על צל דעתו שבני ישמעאל יהיו כח גדול ומציק שכזה.

ומה הם עתידים לעשות? בפרק ל' שם: "רבי ישמעאל אומר **חמשה עשר דברים עתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים**. ואלו הן: ימדדו את הארץ בחבלים, ויעשו בית הקברות למרבץ צאן אשפתות, וימדדו בהם ומהם על ראשי ההרים, וירבה השקר ותגש האמת, וירחק חק מישראל, וירבו עונות בישראל, שני תולעת כזמר, ויקמל הניר והקלמוס, ויפסל סלע מלכות, ויבנו את הערים החרבות, ויפנו הדרכים, ויטעו גנות ופרדסים, ויגדרו פרצות חומות בית המקדש, ויבנו בנין בהיכל. ושני אחים יעמדו עליהם נשיאים בסוף. ובימיהם יעמד צמח בן דוד, שנאמר [דניאל ב, מד] וביומיהון די מלכיא אנון יקים אלה שמיא מלכו די לעלמין לא תתחבל".

הבה ונראה האם אכן הדברים מתרחשים: (1) "ימדדו את הארץ בחבלים": ארץ ישראל היא המקום הכי נמדד בעולם. שטחי אי בי סי וכו'. בזמן שבכל מקום בעולם המדינות עושות ככל העולה על רוחן, הרי שבארץ ישראל, כל מטר נמדד עד לשלב שבו כמעט לא מתאפשר להוציא מרפסת בירושלים, מבלי אישורו של נשיא ארה"ב. (2) "ויעשו בית הקברות למרבץ צאן אשפתות": הר הזיתים, סמל בית הקברות של העם היהודי, נתון למשיסה בידי הערבים ובהמותיהם, המטנפים ומשקצים את קברות קדמונינו. (3) "וימדדו בהם ומהם על ראשי ההרים": בני ישמעאל לא יעבדו לבד, יחד איתם יהיו עוד אנשים, האירופאים ודומיהם, ולעיתים אף חלילה כאלו שמזרע עמינו (שיתכן שלזה כיון הנביא באומרו "וגם יהודה תלחם בירושלים"). (4) "וירבה השקר ותגש האמת": ישקרו במצח נחושה ויתכחשו לכל עובדה היסטורית, עד שאפילו אונסק"ו, ארגון התרבות של האו"ם, מכריז ש"ליהודים אין קשר עם הר הבית ועם קבר רחל ומערת המכפלה". (5) "וירחק חק מישראל": בכל מדינה מתוקנת מערכת המשפט פועלת לפי האינטרסים של העם. אולם פה קורה משהו הפוך, מערכת המשפט פועלת תמיד לטובת האינטרסים של העם הנגדי. בכל שאלה שמגיעה לפתחו של בג"ץ, אין כלל ספק כי ההחלטה תהיה תמיד לטובת האינטרס של בני ישמעאל.

לפני שנמשיך, נשים לב שמכאן ואילך, לאחר שכבר הוזכרו גם בני ישראל, ישנם דברים שאפשר ליחס אותם למתרחש בישמעאל או לחילופין למתרחש בקרב בני ישראל. (6) "וירבו עונות בישראל": המצב הרוחני יהיה בשפל המדריגה, איננו רוצים להרחיב בזה. (7) "שני תולעת כצמר": צמר צבוע אדום יחשב כלבן, ככל שהמעשים יותר מנוגדים לשכל ולהגיון, כך יתקבל עליהם יותר פרסום ויותר עידוד ציבורי. הדברים ידועים וכאובים. (8) "ויקמל הניר והקלמוס": הנניר והעט יקמלו ויתייבשו, מבחינת הערבים אין משמעות להסכמים שנחתמו, לפי "הסכם חודיבה" מותר למוסלמי לחתום על הסכם שלום, אך זאת רק כדי לאגור כח להמשך המלחמה בכופרים. משמעות נוספת: הנניר והקלמוס כבר אינם פעילים כמעט, הכל נעשה באמצעים דיגיטליים, עד שכיום גם הלמידה בבתי הספר נעשית באמצעים דיגיטליים (ובתקופת הקורונה גם אצל שומרי תומ"צ). (9) "ויפסל סלע מלכות": המטבעות תפסלנה. זיופי המטבעות במגזר הערבי הינם בעלי היקף גדול מאוד. משמעות נוספת: לא יהא שימוש בכסף, רוב הרכישות בארץ נעשות כיום באמצעות כרטיסי אשראי, כשחוק המזומן שנכנס עתה לתוקף, מקצין עוד יותר. ואולי לזה רמזו חז"ל באמרם שבעקבות משיחא תכלה פרוטה מן הכיס (ראה 'בן יהודע' בשם בנו רבי יעקב זצ"ל, שפירש זאת לענין שטרות הכסף שיתפסו את מקום המטבעות, בימינו זה מתקדם עוד יותר).

(11-13) "ויבנו את הערים החרבות, ויפנו הדרכים, ויטעו גנות ופרדסים". פועלי הבניה הנקיון והחקלאות, רובם ככולם הם ערבים. משמעות נוספת: עם ישראל יחזור לארץ ויבנה את ארץ ישראל, יטעו גנות ויסללו דרכים. (14) "ויגדרו פרצות חומות בית המקדש, ויבנו בנין בהיכל". הערבים עושים בהר הבית ככל העולה על רוחם, משחיתים ומשמידים כל סממן יהודי (ולהעיר שיש בזה נחמה גדולה, דאיתא מר' צדוק הכהן מלובלין זי"ע דבהיות שהקב"ה נשבע בשעת החורבן שלא יכנס לביהמ"ק, הרי כמבואר בדיני נדרים ושבועות אם אי אפשר להתיר השבועה, יש אפשרות להרוס הבית עד היסוד ואז הבית החדש אינו שייך להבית הקודם. וממילא כשיהרס הבית השני עד היסוד, שפיר יוכל הקב"ה להכנס לבית המקדש השלישי). משמעות נוספת: היהודים יגדרו את פרצות ביהמ"ק ויטפחו את הכותל וסביבתו.

15) "ושני אחים יעמדו עליהם נשיאים בסוף": לא ברור למה הכוונה. אבל אם מדובר על היהודים, הרי שממש בימים אלו מתרחש בארץ ישראל דבר כעין זה, כאשר מינו ראש ממשלה וראש ממשלה חליפי שמקפיד להראות בכל מעשיו כאילו הוא כבר ראש ממשלה. דבר שלא קיים בשום מדינה. ושניהם שמם בנימין ("שני אחים"). כשזה יהיה בסוף כלשון הפרדר"א.

ואם יתמה השואל, היאך יתכן שהתנאים הקדושים יתייחסו לממשלה שאינה בנויה על אדני התורה והמצוות. בעניין זה נאריך רבות בהמשך, בקטע 'תכלה מלכות הזלה מישראל'.

חורבן תדמור

תדמור, עיר עתיקה הממוקמת בשטחה של סוריה, היתה עיר חשובה מאוד מבחינה אסטרטגית. שמה המקורי היה תרמוד, ובמהלך השנים השתנה השם לתדמור. בהיותה יושבת על דרך המשי הבינלאומית, היתה תדמור מקום שהרבה ידים חשקו בה, והיא אכן עברה כמה כיבושים במהלך השנים. המכנה המשותף לכל הכיבושים שהמקום חווה, היה בעובדה שאיש לא העז לפגוע בשרידיה העתיקים של העיר, שרידים שכונו בפי חובבי ההיסטוריה בשם "קדש הקדשים של ההיסטוריה". כאשר כל אחד מכובשי המקום, הקפיד לשמור על עתיקותיה המיוחדות של העיר, חלקם אכן התקיימו לאורך זמן של אלפי שנים.

כל זה היה נכון עד לשנים 2014-2015. בתקופה זו, אנשי המדינה האיסלאמית (דאע"ש) כבשו את השטח מידיו של נשיא סוריה בשאר אל אסאד, ובניגוד גמור לכל מה שהיה עד עתה, הם פעלו בדיוק ההיפך. תדמור במקורה היתה עיר של עובדי אלילים, והמוסלמים ראו לנכון לפגוע ולהשחית את העתיקות ההיסטוריות, מבלי לשים לב לסערה שפרצה בעולם בעקבות כך. חובבי ההיסטוריה ברחבי העולם היו מזועזעים, אך כדרכם של אנשי דאע"ש הם עשו ככל העולה על רוחם, השחיתו והחריבו עד היסוד. בסדרת פיצוצים שהשתרעה על פני כמה חודשים, פוצצו אנשי דאע"ש מספר בתי ע"ז עתיקים, ואת יתר המקומות הבולטים והחשובים בתדמור. עד שבשיאן של הפיצוצים בחודש אוקטובר 2015, הם פוצצו את "שער הניצחון", שער שהיה הסמל החשוב ביותר בעתיקות תדמור. מאז פיצוץ זה, נראה שהם באו על סיפוקם, ומאז חדלו הפיצוצים, כשתוך תקופה קצרה לאחר מכן, אנשיו של אסאד הצליחו לגרש את אנשי דאע"ש מתדמור, והעיר חזרה לשליטתה של סוריה.

מהו היחס של עם ישראל אל תדמור, ובכן הגמרא ביבמות יז,א. מבארת שלכלל ישראל ישנו חשבון ארוך עם תרמוד (שכאמור היא תדמור). הסיבה לשמחה זו מבוארת בגמרא שם ובמדרש פרשת וירא, שתושבי תדמור היו שותפים בחורבן בית המקדש הראשון והשני, וגם פגעו ורמסו את קדושתו של עם ישראל, ולפיכך כלל ישראל עתידים לשמוח בחורבנה של תדמור.

הבה ונשים לב למשפט קצר המובא בגמרא שם "ייתב רב יוסף אחוריה דרב כהנא וייתב רב כהנא קמיה דרב יהודה וייתב וקאמר: **עתידין ישראל דעבדי יומא טבא כי חרבי תרמוד**". לכשנעיין במשפט זה ניתן להסיק שתי מסקנות. האחת, שכלל ישראל יהיה קיים בזמן מפלתה של תדמור (דבר שלנו הוא פשוט, אך על פי טבע אין לו שום הכרח). אבל בעיקר, שיש פה גם איזו נקודת ציון זמן מתי הדבר יתרחש. אם נשאל כל ילד מהו היום טוב השמח ביותר בשנה? התשובה הפשוטה תהיה פורים. אולם

אנו רוצים לדעת מהו **היום טוב** השמח ביותר בשנה, ובכן יום שמחת תורה, רוקדים שרים ושמחים.

דאע"ש פוצץ את המקומות המרכזיים בתדמור בסדרת פיצוצים שנמשכה על פני מספר חודשים, אך הפיצוץ המרכזי, פיצוץ שער הניצחון, שכאמור הוא זה שחתם את סדרת הפיצוצים, התרחש בתאריך **5 באוקטובר 2015**. מהו התאריך העברי של יום זה? ובכן: **5 באוקטובר 2015 הוא: כב תשרי התשע"ו, יום טוב של שמחת תורה.**

» בה' בגדו כי בנים זרים ילדו יתיב רב יוסף
 אהוריה דרב כהנא ויתיב רב כהנא קמיה
 דרב יהודה ויתיב וקאמר עתידין ישראל
 דעבדי יומא טבא כי הרבי תרמוד והא
 תלמוד בבלי <ערו והדר> עמוד מס 44 טו יבמות תלמוד בבלי הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

פלא פלאות: יושבים להם חכמי ישראל לפני 1500 שנה, ואומרים יבוא יום ותדמור תחרב, אבל לא רק שזה הולך לקרות, אנו ניתן לכם גם ציון זמן מדויק, זה יקרה ביום טוב הכי שמח בשנה, היהודים ישמחו וירקדו בבתי הכנסת, ובאותו זמן תחרב תדמור. אמנם יתכן לטעון שאולי הכוונה שתהיה חגיגה מיוחדת על עצם חורבנה של תרמוד, אך כאמור בתחילת הדברים מדברי אור החיים הקדוש, כל דבר שהקב"ה אמר, סובל כמה פירושים. ובפרט שמלשון הגמרא "כי חרבי תרמוד" משמע שהשמחה לא תהיה על עצם חורבנה של תדמור, אלא שכאשר תחרב תדמור תהיה אצל היהודים שמחה גדולה, ויתכן שהם אפילו לא ישימו לב לכך.

עתידין שרי יהודה ללמד תורה ברבים

במסכת מגילה דף ו,א: "והיה כאלוף ביהודה ועקרון כיבوسی, אלו תאטריות וקרקסיות שבאדום שעתידין שרי יהודה ללמד בהן תורה ברבים". הדברים מתממשים לנגד עינינו כאשר תיאטריאות וקרקסיות, איצטדיונים ומתחמי אף שבימים כסדרם הינם מקומות של תרבות אדום, משחקי כדרוגל וכדו', ולפעמים אף באדום עצמה בארצות הגויים, לפתע הם משמשים למעמדים תורניים רבי הוד דוגמת סיומי הש"ס וכדו', בהשתתפותם של גדולי ישראל המלמדים תורה ברבים.

דור הגאולה

פרקי דרבי אליעזר פרק כט: "ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך, ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי. ר' אליעזר אומר, וכי מה ראה הקב"ה לומר שני פעמים בדמיך חיי? אלא אמר הקב"ה, בזכות דם פסח ודם מילה תגאלו ממצרים, ובזכותם אתם עתידים להגאל בסוף מלכות רביעית".

דברי הפרדר"א מפליאים. הא ניחא בעת יציאת מצרים, אכן כלל ישראל היה עירום ועריה לפני קבלת התורה, לפיכך היה הקב"ה זקוק לתת להם את מצות פסח ומצות מילה, אבל בסוף גלות רביעית הרי אנחנו כבר אחרי קבלת התורה, לא חסרות מצוות, ומדוע צריכים להגאל בזכות מצות מילה. הבה ונשים לב לדברי הפירוש המיוחס לרמב"ן (או לתלמידו) לשיר השירים:

אפרים, היא י' שבטים. הזכיר גאולת נפוצות יהודה ואמר בה גם את בדם ברייתך שלחתי וגו' ⁴⁸, רמז בכאן על עקבות משיח שיהיה הדור כולו חייב ותשתכח תורה מישראל ותרבה החוצפה והעזות ⁴⁹, כדכתיב מבור אין מים בו ⁴⁸, ולא ישאר בידם רק זכות מצות מילה *.
כתבי רבינו משה בן נחמן (רמב"ן) עמוד מס 505 ב >מוה"ק< : משה בן נחמן (רמב"ן) (1) { 28 } הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

אומרים לנו חכמי ישראל לפני 1500 שנה, נכון שכלל ישראל קיבל את התורה ויש בידו מצוות רבות, אבל בסוף הגלות יהיה מצב שהדור כולו יהיה חייב, ולא יקיים מצוות, החוצפה והעזות תרבה, ולא ישתיר בידם רק זכות מצות מילה. הבה ונצא לרחובה של עיר ונראה איך הדברים מתקיימים בחוש לנגד עינינו. חלק גדול מכלל ישראל אינו מודע להרבה ממצוות התורה, אך ישנה מצווה אחת ויחידה אותה מקיימים כל היהודים ללא יוצא מן הכלל, כשהיא דווקא המצווה הכי קשה וכואבת, ולמרות הכל היא נשמרת באדיקות גם אצל כאלו שרחוקים מאוד מקיום תורה ומצוות, מצוות מילה. כי בדיוק בזכותה, ניגאל.

במדרש רות פ"א: "שרי אומות העולם עתידים לקטרג לפני ולומר, רבון העולמים, אלו עובדין ע"ז, ואלו עובדין ע"ז, אלו גילו עריות, ואלו גילו עריות, אלו שפכו דמים, ואלו שפכו דמים. אלו יורדין לגיהנם, ואלו [אין] יורדין לגיהנם? אותה שעה סנגורן של ישראל משתתק". כלומר שיגיע דור שכל הדברים האלו יהיו, ולמרות הכל הקב"ה יגאל את ישראל. איך באמת? שמא התשובה נעוצה בדברי התרגום יונתן שתרגם את הפסוק (ויחי מט, יב): "חַכְלִילִי עֵינַיִם מֵיָיִן וּלְבָן שְׁנַיִם מִחֶלֶב", כך: "מה יָאִין הֵינּוּן עֵינַיִם דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא פְּחִמְרָא זְכִיכָא מִן לְמִיחְמִי גִילּוּי עֵינַיִן וְשִׁדְיוֹת אֲדָם זְכָאִי". ובתרגום לשפתינו: "כמה נאות עינינו של מלך המשיח, כיון צלול, מלראות בהן גילוי עריות ושפיכות דם נקי". נשים לב, מגי העבירות החמורות, לא הוזכרו כאן כי אם שנים, עבודה זרה, לא הוזכרה כאן. פלא פלאים. משיח יבוא לדור שע"ז לא תהיה, אבל שתי עבירות אחרות יהיו, ועינינו של מלך המשיח תהיינה נקיות מלראות בהן את הדברים הללו (כלומר, הוא יתעלם מזה).

ואם נשאל, הרי לכאורה ישנו חלק נכבד מעם ישראל שכן שומר ומקיים את התורה בהקפדה יתירה, ולכאורה אין הדבר תואם את דברי חז"ל: "אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי, או בדור שכולו חייב". אמנם, בזוהר הקדוש מבואר, שהמצב הזה יכול להתקיים באותם אנשים, שמחד יהיו זכאים בדברים מסוימים, ומאידך יהיו חייבים (היינו רשעים) בדברים מסוימים. שאכן את זה כל אחד מאתנו יודע, שיש לו הרבה מה לתקן, כך שמחד הוא אכן זכאי, אך עם כל זאת יש בו הרבה דברים שהוא בבחינת ההיפך. ויש הרבה להאריך בעניין.

תכלה מלכות הזלה

את הקטע העוסק בענין בני ישמעאל, סיימנו בשאלה האם ואיך יתכן שחז"ל יתייחסו לממשלה שאינה ע"פ תורה. אז הבה ונבדוק את הדברים לעומקם. על הפסוק במיכה ד, ח: "וְאִתָּה מְגִדֵּל עֶדְרָא עֶלְפָּל בֵּית צִיּוֹן עֲדִידָה תֵּאֲתָה וּבָאָה הַמְּמַשְׁלָה הָרְאשֹׁנָה מִמְּלֻכַת לְבַת יְרוּשָׁלַיִם". מבאר המלבי"ם כך: "ואתה מגדל עדר. מסב פניו על הר ציון הנזכר, אומר אליו, אתה הר ציון, שאתה מגדל של העדר הלז שהוא עדר הצאן הצולעה והנדחה, תחלה תהיה כמגדל של צאן, ואח"כ תהיה עופל, שהוא מבצר חזק. ומפרש שזה יהיה בשלש מדרגות, תחלה בת ציון עדיך תאתה, שהגליות יתחילו להתקבץ וגלות יהודה ובנימין שהם בת ציון שגלו מציון בחורבן בית שני יתקבצו אליך, ואח"כ ובאה הממשלה הראשונה, תבוא ממשלה קטנה, שיהיה להם קצת ממשלה והנהגה כמו שהיו לישראל בימים הראשונים לפני מלך מלך לבני

ישראל שהיה להם שופטים מנהיגים אותם, ואחר כך תבא ממלכת לבת ירושלים יהיה להם מלכות קבוע שהוא מלכות בית דוד, שאח"כ ימלוך המלך המשיח בממלכה קבועה, וכן התבאר ביחזקאל סי' ל"ד כ"ג כ"ד, וסי' ל"ו כ"ד כ"ה, ועמוס ט' י"א, שמלכות בית דוד תתגלה בהדרגה, ותחלה לא יהיה רק במדרגת שופט ויתעלה לאט לאט עד שיהיה לה' המלוכה, עיין שם". הבה ונשים לב שהפסוק לא מתאר זאת בתואר 'הנהגה' או 'מלכות', אלא בדיוק באותה מילה בה משתמשים כיום: "ממשלה".

מבואר אם כן שלבני ישראל תהיה ממשלה לפני מלכות בית דוד ומלך המשיח. האם ממשלה זו תנהג כתורה וכמצווה? מבארת הגמרא בסנהדרין צח, א: "אמר רבי חמא בר חנינא, אין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הזלה מישראל. שנאמר וכתת הזלזלים במזמרות". מפרש רש"י: "שלא תהא להם שום שולטנות לישראל אפילו שולטנות קלה ודלה". רי"א חבר ועוד מפרשים מבארים, שמלכות הזלה היינו מלשון זולה היינו שמלכות זו תהיה מבזה ומזלזלת תלמידי חכמים שבדור. כך מופיע בזוהר הק' בכמה מקומות על 'שולטנותא דערב רב', שישלטו על עם ישראל קודם ביאת המשיח.

באותו דף מזכירה הגמרא את הפסוק בדניאל יב, ז: "וככלות נפץ יד עם קודש". מבאר על כך רש"י: "וככלות נפץ יד עם קדש, כשתכלה תקומתם וחוזק ידיהם שהיתה נפוצה אילך ואילך גבורה ותועלת לפשוט אנה ואנה, ואחר שתכלה גבורתם שיהיו שפלים למאד. תכלינה אלו הצרות ויבא משיח, כדאמרינן כי אזלת יד". הוי אומר שתהיה תקומה (בדיוק אותה מילה שכך הם מגדירים את מדינת ישראל) וחוזק יד, מדינה שתעשה ותצליח ותביא את ארכיון הגרעין האיראני ועוד ועוד, וכשהיא תכלה יבוא משיח.

מהו כליון זה? כפי שכבר חידדנו, לכל דבר יכולות להיות כמה משמעויות, אבל כמדומה שבימינו רואים את כליון המדינה מבחינה הנהגתית, המנהיגים מתקוטטים כילדים קטנים, ובתקופה האחרונה ממש, נוצר מצב שגם על החלטות המערכת, האזרחים כולם מצפצפים. כמדומה, שבתקופת הקורונה לא נותר במדינה שומר חוק אחד, דבר שלא התרחש עד הנה.

ואם נזדקק לגימטריאות, המילים 'מלכות הזלה (עם התיבות)' = 'ביבי נתניהו'. עושה רושם, וכך אומרים בשם כמה צדיקים בדור האחרון, שהוא זה שיימסור את המפתחות למלך המשיח, מהרה יגלה.

הסכמי שלום עם מדינות ערב

בתקופה האחרונה מתרחש מצב חדש, מצב שעד לפני 20 שנה היה נראה רחוק מאוד. מדינות של בני ישמעאל, מדינות מבוססות ועשירות, חותמות הסכמי שלום עם בני ישראל. זוהי תופעה שאין לה הסבר לוגי, משום שעד לפני שנים מעטות ישראל היתה משוקצת ומתועבת בעיני בני ישמעאל כולם, שאף היו שותפים לאמנה האוסרת קיום קשרי מסחר ושלוש עמה. ולפתע ללא סיבה נראית לעין (הבעיה הפלסטינית הרי לא נפתרה), החלו הם מיוזמתם לחזר אחר השלום, איחוד האמירויות, בחריין, מרוקו, וסעודיה, גם היא בכיוון. בו בזמן שעמי אירופה עדיין נוטרים את איבתם הישנה. מי צפה זאת?

האברבנאל בפירושו על הפסוק האחרון בנביא מיכה: "תתן אמת ליעקב חסד לאברהם", מבאר כך: "האדמה הזאת רמז לו אל הגאולה, ולכן עשה הנביא הזה יסוד תפלתו במראת יעקב באומרו תתן אמת ליעקב, כאילו אמר ואז יתאמת מה שאמרת ליעקב. ולפי שמאברהם יצא ישמעאל והאשורים והם עתידים להיות בשלום עם ישראל כמו שביאר זה הנביא למעלה, לכן אמר שכאשר יתן אמת ליעקב בגאולת זרעו, יעשה חסד לאברהם, בשהאשורים בני קטורה שיצאו ממנו ובני ישמעאל יקבלו תורת ה' ויהיו נכנעים לישראל, אבל לא זכר יצחק לפי שעשו אשר יצא ממנו לא יהיה לו חלק ונחלה בתורת ה' ולא בשלום ישראל כי לא יהיה שריד לבית עשו". כלומר בני אברהם יכירו בגדולת בני יעקב, אבל בני יצחק לא. וראה זה פלא, איך קוראים להסכמים אלו שבין ישראל לעמי ערב? הם לא נקראים בשום שם אחר, כי אם בשם "הסכמי אברהם", הסכמים שנחתמו בין יוצאי חלציו של אברהם. בטוח שמי שנתן את השם הזה, לא ראה אף פעם את דברי האברבנאל, אבל הנביא ראה הכל וכתב הכל.

קורונה

קונטרס זה במקורו החל להכתב לפני יותר משנה וחצי, כאשר העולם נהג כמנהגו. והנה לו היינו פותחים אז את המדרש רבה פרשת קרח או את המדרש תנחומא לפרשת חקת, וקוראים את השורות הבאות: "שכן דרכו של הקדוש ברוך הוא לעשות שליחותו ע"י דברים קלים. לכל המתגאין עליו שלח להם בריה קלה להפרע מהם (כמצוין שם לטיטוס שהקב"ה הרגו ע"י יתוש ואת האמוריים ע"י צרעה), להודיעך שאין גבורתן ממש. ולעתיד לבוא עתיד הקדוש ברוך הוא ליפרע מן האומות ע"י דברים קלים, שנאמר (ישעיה ז) והיה ביום ההוא ישרוק ה' לזבוב אשר בקצה יאורי מצרים ולדבורה אשר בארץ אשור". הרי שלא היינו מבינים בכלל על מה מדובר. והנה במרחק של זמן קצר אנו עומדים בעיצומו של מצב אשר בו העולם כולו מתהפך מפני וירוס מיניאטורי, המתעתע באומות העולם כולן. העולם כולו נעצר, דבר שלא התרחש גם בתקופה של מגפות גדולות בהרבה. בשפעת הספרדית שהכתה את העולם לפני כמאה שנה, מתו בשנה אחת כחמישים מליון איש, הוי אומר ממוצע של מאות אלפים ביום, ועדיין לא כל העולם נעצר כפי שהוא נעצר מנגיף הקורונה, למרות מספרי התמותה הקטנים בהרבה. המעיין בנביא מיכה פרק ד' ואילך, ובפרט בתרגום יונתן לשם (וידועים דברי חז"ל שכאשר יב"ע תרגם הנביאים יצאה בת קול ואמרה 'מי הוא שגילה סתרי לבני', וכשרצה לתרגם הכתובים לא הניחוהו משום שכתוב שם קץ הגאולה), יראה באריכות את הנבואות על זמן מסוים שהקב"ה יכרית את הסוסים ורגלי המבקרים מארץ ישראל (סגירת נתב"ג ומעברי הגבול?). הקב"ה מוכיח שהוא שולט על כל העולם, אך לא רק על המציאויות, אלא גם על התגובות וההתנהלויות של כל בני העולם, תוך שהוא מוכיח את בעלותו על כל העולם, ע"י נגיף זעיר הנקרא "קורונה" (כתר), על שם צורתו שהיא כצורת כתר, והוא נקרא כן בפי כל באי עולם (ולא בשמו המקצועי קוביד-19), היינו שמתגלה כאן הנהגת בעל הכתר מלך העולם.

המהר"ל, בספרו גבורות ה', מבאר שקודם ביאת המשיח העולם יעבור שינוי דרמטי, בכל תהלוכותיו והנהגותיו. צא לרחובה של עיר, וראה נא האם יש משהו שנשאר באותה מתכונת שבה היה לפני תקופה זו.

על הפסוק בפרשת בלק (במדבר כד, כד): "וצים מיד כתים וענו אשור וענו עבר וגם הוא עדי אובד". מבאר התרגום יונתן כך: "וְצִיָּין יְצַטְרְחון בְּמִנֵּי זַיִנָּא וְיִפְקון

בְּאֶכְלוּסִין סְגִיאוֹן מִן לְמִבְרַנְיָא וּמֵאֲרַע אֶטְלִיָּא וַיִּצְטַרְפוּן בְּלִיגוֹנִין דְּיַפְקוּן מִן קוֹסְטַנְטִינִי וַיִּצְעֲרוּן לְאַתְוֹרָאֵי וַיִּשְׁעַבְדוּן כֹּל בְּנוֹי דְּעֶבֶר בְּרַם סוֹפְהוֹן דְּאֶלְיִין וְאֶלְיִין לְמִיפַל בְּיַד מְלָכָא מְשִׁיחָא וַיְהוּן עַד עֲלָמָא לְאַבְדָּנָא". מי הם אותם ציצין, אז הצליל מזכיר מאד את סין, אבל הבה ונראה את דברי התרגום ירושלמי שם "ויפקון.. מן **מדינתא רבתא**", מי היא המדינה הגדולה בעולם? סין. משם יתחילו לצאת אוכלוסין סגיאין. כך מוסרים גם משמו של הרה"ק רבי ישראל מסטולין זי"ע (הפרנקפורטר) שאמר לפני למעלה ממאה שנה, שבמלחמה האחרונה, את המכה הראשונה תתן סין. ואיפה מתרחש ההמשך? בארץ 'איטליה' וב'למברניא', מזכיר מאוד את 'לומברדיה' שבארץ איטליה, אותו מחוז שבו החלה המגפה להכות באירופה, ועדיין ידה נטויה. כשכל הזמן המוטציות השונות לא מקבלות שום תואר אחר, כי אם את התואר של המדינות בהן הן התגלו, המוטציה 'הבריטית', 'הדרום אפריקנית', וכו'. חז"ל הקי' כתבו זאת בכמה מילים: "עתיד הקב"ה ליפרע מן האומות בדברים קלים". ובמדרש שה"ש רבה: "סמוך לימות המשיח דבר גדול בא והרשעים כלים". ובתוספתא תענית: "מבול של דבר לעובדי כוכבים לימות המשיח יש".

ומהי ההוראה של גורמי הרפואה בעולם כולו? לחבוש מסכה על הפה והאף. ישנו בעל חיים אחד שרגיל ללכת בצורה כזו, זהו הכלב. לא לחינם אומרים חז"ל שבעקבתא דמשיחא יהיו "פני הדור כפני הכלב". או כלשונם במקומות נוספים: "אין בן דוד בא אלא בדור שפניו של כלב". נבחין שהמילים "פני הדור" עולות בגימטריא: קרנה.

אבל למה אצל יראי ה'

הבנו כבר שיש קורונה והיא מכה בעולם, אבל לדאבון לב רואים גם יהודים יראי ה' שניזוקו כתוצאה ממנה, אם בגוף, אם בנפש, וודאי בממון וכדו', והשאלה היא למה. כותב המדרש בפרשת ואתחנן: "רבנן אמרי יתברך שמו של הקדוש ברוך הוא שיודע מה היה ומה עתיד להיות, דכתיב (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית וגו'. כיצד, בפרשה זו הראה משה לישראל, אם חטאו היאך הם עתידים לגלות, והיאך הן עושין תשובה, **והיאך הם נגאלים**. היאך הם עתידין לחטוא, דכתיב (דברים ד) ועשיתם הרע בעיני ה' ואח"כ והפיץ ה' אתכם בעמים. ואח"כ בצר לך ומצאוך, מהו בצר לך אמר רבי יוחנן בשם ר' עקיבא כל צרה **שהוא של יחיד צרה** וכל צרה שאינה של יחיד אינה צרה. דבר אחר בצר לך, ר' יוחנן דידיה אמר **כל צרה שישראל ועובדי כוכבים שותפין בה צרה**, וכל צרה של ישראל עצמן אינה צרה. דרש ר' יוחנן כגון צרתן בשושן הבירה שלא היתה אלא לישראל שנאי (אסתר ד) אבל גדול ליהודים, מיד הצמיח להן הקדוש ברוך הוא ישועה מנין (שם, ח) ליהודים היתה אורה ושמחה".

מבואר בדברי המדרש שלפנינו (הגם שבילקו"ש הדברים מופיעים בצורה הפוכה), שבצר לך שיהיה קודם הגאולה היינו שתהיה צרה כזו **של יחידים**, שתהיה **משותפת ליהודים ולגויים**, כיון שצרה של ישראל עצמה אינה נחשבת צרה, משום שברור שהקב"ה יושיעם, כמו שהיה בשושן שכאשר האבל היה רק ליהודים, אז מיד ליהודים היתה אורה. רק צרה משותפת ליהודים ולגויים, היא באמת צרה, והיא זו שעונה לתואר 'בצר לך', שממנה יעשו תשובה ומיד נגאלים.

ובהמשך דברי המדרש: "אמר ר"א כשנגאלו ישראל ממצרים לא נגאלו אלא מתוך חמשה דברים אלו, מתוך צרה, ומתוך תשובה, ומתוך זכות אבות, ומתוך רחמים, ומתוך הקץ. מתוך צרה דכתיב (שמות ב) ויאנחו בני ישראל, מתוך תשובה דכתיב

ותעל שועתם, מתוך זכות אבות דכתיב ויזכור אלהים את בריתו, ומתוך רחמים דכתיב וירא אלהים את בני ישראל, מתוך הקץ וידע אלהים, ואף לעתיד לבא אין נגאלים אלא מתוך חמשה דברים הללו, מתוך צרה דכתיב בצר לך הרי מתוך צרה, ושבת עד ה' אלהיך הרי מתוך תשובה, כי אל רחום ה' אלהיך הרי מתוך רחמים, ולא ישכח את ברית אבותיך הרי מתוך זכות אבות, ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים הרי מתוך הקץ. ודוד פירש אותן (תהלים קו) וירא בצר להם הרי מתוך צרה, בשמעו את רנתם הרי מתוך תשובה, ויזכור להם בריתו הרי מתוך זכות אבות, ויתן אותם לרחמים הרי מתוך רחמים, הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים הרי מתוך הקץ". רק נשים לב שהמילים "בצר להם", עולות בדיוק: "קורונה".

עוד במדרש שמות: "אמרו רבותינו ז"ל סימן לגאולה הראשונה שבאנכי ירדו ישראל למצרים, שנאמר (בראשית מו) אנכי ארד עמך מצרימה ובאנכי אני מעלה אתכם. וסימן לגאולה האחרונה, שבאנכי הם מתרפאין והן עתידים להגאל, שנא' (מלאכי ג) הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא". המדרש לא משתמש בלשון 'נגאלין' או 'מעלה אתכם' כמו בגאולה ראשונה, אלא בדיוק בלשון זו 'מתרפאין', כלומר שלפני ביאת אליהו הנביא הנושא הרלוונטי יהיה 'מתרפאין'.

במצודת דוד לירמיה ל, יב. מבאר שבעת הקץ יהא מצב שיהיו "מכות שבאו עליך היו מחליאים מאד", ומבאר שעל זה נאמר שם, יז: "כי אעלה ארוכה לך וממכותיך ארפאך".

על הפסוק "א-להי העברים נקרה עלינו" שבפרשת שמות ג, יח. מבאר בעה"ט (מופיע עה"פ שם ה, ג: "א-להי העברים נקרא", אך ברור שכוונתו לפסוק "נקרה" הנזכר). ש'נקרה' בגימטריה שנה, היינו שרמז לו שהמכות ימשכו שנה. והנה כבר השרישו רבותינו פעמים אין ספור (ראה רבינו בחיי לפרשת שמות, ועוד) שכגאולה ראשונה כך גאולה אחרונה, ושמה יש כאן רמז לענייננו, דאותיות נקרה הם אותיות קרנה, היינו שגם כאן תהיה מכה בשם זה שתמשך שנה, וממנה נצא לאור גדול.

יראי חטא ימאסו

בתקופה זו, חווים היהודים החרדים לדבר ה' קושי גדול עוד יותר מאלו שאינם שותו"מ. מערכות השלטון מתנכלות בדווקא לציבור החרד לדבר ה', היחס אליהם שונה בעוצמתו ואלימותו, והשאלה היא למה ומדוע.

חז"ל מתייחסים לתקופה זו של עקבתא דמשיחא במילים "יראי חטא ימאסו", כלומר הם יוגדרו כמפיצי מחלות ואנשים מאוסים. אומרים חז"ל בכתובות קיב, ב: "אמר רבי זירא אמר רבי ירמיה בר אבא, דור שבן דוד בא קטיגוריא בתלמידי חכמים". מפרש רש"י: "הרבה מסטינים ומלמדים חובה יעמדו עליהם", לא אחד ולא שתיים, הרבה מסטינים ומלמדים חובה. פוק ותשמע חדשות, ותראה האם אחד או הרבה מסטינים עומדים על יראי ה'. ואם נזדקק שוב לגימטריה, יראי חטא ימאסו' = 'קרנה (עה"ט)'.¹

בספר ישעיהו סו, ה. מופיע הפסוק הבא: "שְׁמְעוּ דְבַר ה' הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ אֲמָרוּ אַחֲיֵיכֶם שְׁנֵאֵיכֶם מְנַדִּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֵּד ה' וְנִרְאָה בְּשִׁמְחַתְּכֶם וְהֵם יְבִשׁוּ". זוהי הפעם היחידה בתנ"ך שהמילה מופיעה בצורה כזו, מילה בעלת צליל מוכר מאד בימינו. מבארת הגמרא בבא מציעא לג, ב: "דרש רבי יהודה ברבי אלעאי מאי דכתיב שמעו דבר ה' הַחֲרָדִים אל דברו, אלו תלמידי חכמים. [אמרו] אחיכם אלו בעלי

מקרא. שונאיכם אלו בעלי משנה. **מנדיכם אלו עמי הארץ** (רש"י): שתלמידי חכמים **שנואים ומתועבין להן**). שמא תאמר פסק סברם ובטל סיכויים, תלמוד לומר, ונראה בשמחתכם. שמא תאמר ישראל יבושו, תלמוד לומר והם יבושו, נכרים יבושו וישראל ישמחו".

מבואר בדברי הגמרא שיבוא זמן שתהיה קבוצה שתקרא 'חרדים' והם יהיו משוקצים בעיני עמי הארץ, אולם בסופו של דבר גם עמי הארץ יהיו שותפים לשמחה כשיצאו מהגלות.

אבל האם בין התלמידי חכמים עצמם, כן יהיה שלום? מבאר המהרש"א סנהדרין צח, א. שבקץ מגולה **לא יהיה שלום גם בין התלמידי חכמים עצמם**, המהרש"א סובר שזהו הפשט בדברי הגמרא בכתובות 'קטיגוריא בתלמידי חכמים', היינו שבינם לבין חבריהם לא יהיה שלום ושלוה.

בבבא בתרא ד'ק"ג ע"ב ענין סוף כל התוכחות ששכר אדם לא נהיה וגו' הקץ מגולה מאי ליוצא ולבא אין שלום שזכר בתר הכי דלפי פשוטו אינו מקץ הגאולה ואמר דגם זה מקץ מגולה דליוצא ולבא וכו' היינו תלמיד חכם שיוצא ובה במלחמתה של תורה ודרכם להיות שלום להם בסופה כדכתיב שלום רב וגו' כדדרשינן את והב בסופה שאינם זזין משם עד שנעשים אלהים אמר שבקץ מגולה לא יהיה כן שלא יהיה צנייהם שלום כדאמרין בסוף מסכת כתובות ו' דור שכן דוד בא קטיגוריא בתלמידי חכמים ואמר מפני הכר שהוא היצה"ר כפירש"י בל"א שהוא היצה"ר המקטרג הגדול בין התלמידי חכמים באותו דור ז' : ואמר וישמואל אמר עד תלמוד בבלי <עוזה וחדר> עמוד 385 מה סנהדרין תלמוד בבלי הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

הבה ונכנס לכל בית כנסת ולכל התכנסות של ציבור שותו"מ, ונראה כמה ויכוחים מתנהלים על שאלות חמורות הנוגעות ליסודות הדת, 'כן מסכות לא מסכות', 'כן חיסונים לא חיסונים', 'כן מוסדות חינוך לא מוסדות חינוך', וכו' וכו'.

במשנה בסוף מסכת עדויות, נחלקו תנאים מהי מטרת ביאתו של אליהו הנביא ז"ל לפני ביאת המשיח, כאשר ר"ש אומר שם שאליהו בא "להשוות המחלוקת". לא כתוב איזו מחלוקת אלא 'המחלוקת' הידועה, משמע שהוא יבוא לדור שזה יהיה הדבר הראשון הנצרך. אם נשאל כל אדם בר דעת, מה התפקיד הראשון של מנהיג כלל ישראל לעשות ברגעים אלו, התשובה תהיה 'להרגיע את המערכת', הכל מבולבל הכל מפולג, וזהו התפקיד הראשון שיהיה לאליהו הנביא להשוות ולעשות שלום.

אז מה צריך לעשות

אין חולק שעל כל אחד לעשות תשובה, ולב יודע מרת נפשו שלכל אחד יש הרבה הרבה מה לתקן, דבר זה הוא תפקיד אישי של כל אחד. אולם ישנה נקודה אחת שצריכה להיות **משותפת לכולם**. רבים ואף רבנים חשובים מדברים על כך שצריך להתפלל שנוכל לחזור לשגרה הברוכה שהיתה לפני כן, לחזור לבתי כנסת בלי הגבלות, לחתונות, וכו' וכו'. והשאלה שנועקת היא: האם לפני שנתיים, לפני הקורונה, היה כ"כ טוב. וכי לא היו בתי חולים מלאים, אסונות, יתומים ואלמנות, לא שנאו את שומרי התורה, לא התמודדנו עם שלל בעיות בכל המישורים, אז מה שאנחנו רוצים זה לחזור לשגרה? לא ולא!!! כל קושי בא כדי להעלות אותנו למקום טוב יותר. לימדנו הנביא הושע ג,ה: "אַחַר יִשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְקִשׁוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מֶלֶכָם וּפָחְדוּ אֶל ה' וְאֶל טוֹבוֹ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים". מבאר רש"י: "אחר, ימי הגולה. ישובו בני ישראל ובקשו את ה' וגו', תנא משום ר"ש בן יוחאי בג' דברים מאסו בני ישראל בימי רחבעם, במלכות שמים ובמלכות בית דוד ובבית המקדש... אמר רבי שמעון בן מנסיא אין מראין סימן טוב לישראל עד שיחזרו ויבקשו

שלשתן, אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' זו מלכות שמים, ואת דוד מלכם כמשמעו, ופחדו אל ה' ואל טובו זה בית המקדש כמה דאת אמר ההר הטוב הזה". כלומר יש כאן דרישה שעלינו פשוט **לבקש להתחנן ולשווע** על שלשת הדברים האלו מהשיי"ת, ולומר לו שאנו לא רוצים רק לחזור לשגרה ולהשאר בגלות, ממש לא, אנו רוצים לחזור לבית המקדש למלכות שמים ולמלכות בית דוד.

במדרש שוח"ט פרק יז מבואר שהבקשה על עניין זה חשובה ביותר, עד שבימי דוד המלך ע"ה נפלו אלפים מישראל, על שלא ביקשו זאת, וזאת עוד בתקופה שהיה להם משכן ומזבח, אבל עדיין מצופה מהם שיבקשו על ביהמ"ק: "תני ר' שמעון בן יוחי משל לאחד שהיה מכה את בנו, ולא היה יודע הבן על מה הוא מוכה, לאחר שהכהו אמר לו לך ועשה דבר פלוני שצויתך היום כמה ימים ולא השגחת בי. כך כל אותן אלפים שנפלו במלחמה בימי דוד, לא נפלו אלא על **שלא תבעו בנין בית המקדש**, והלא דברים קל וחומר, ומה אם אלו שלא היה בית המקדש ביניהם, ולא נחרב בימיהם, נעשה להם כך, ונענשו על שלא תבעו אותו. **אנו שחרב בימינו, ואין אנו מתאבלים עליו, ולא נבקש עליו רחמים על אחת כמה וכמה**, לפיכך התקינו חסידים הראשונים שיהיו מתפללים שלש תפלות בכל יום, והתקינו בו אנא רחום ברחמך הרבים השב שכינתך לציון וסדר העבודה לירושלים, ותקנו בונה ירושלים ברכה בפני עצמה בתפלה, ובברכת המזון". הרא"ש בביאורו לתורה, כותב שדתן ואבירם למרות היותם רשעים לא מתו בגי' ימי אפילה, וזכו לצאת ממצרים "כיון שלא נתיאשו מן הגאולה".

זה משהו שכל יהודי, בכל מצב רוחני שהוא, יכול לעשות. פשוט **לבקש ולהתחנן** לקב"ה שיבנה לנו את בית המקדש. לכיון יותר בברכת בונה ירושלים, אבל בעיקר לומר **במילים שלנו** לבורא עולם, שאנחנו רוצים ומחכים לבניין בית המקדש, ולגילוי כבוד מלכותו יתברך בעולם.

עתידין ישראל שיעשו תשובה ומיד נגאלין

במדרש פרשת נשא: "שעתידין ישראל שיעשו תשובה באחרית הימים, והם נגאלין. שנאמר בשובה ונחת תושעון". והנה הגם שהמשמעות היא שכל ישראל ישובו בתשובה, הרי מבואר בזוהר שדי אף בכנישתא חדא שיעשו תשובה ומיד הן נגאלין. וכבר נתפרסמו דבריו של השפת אמת לפרשת זכור שנת תרנ: "ועתה צריך להיות התיקון ע"י שבת האחרון יום שכולו שבת. כי שבת רומז לשבת בראשית ולשבת שלעתיד. ולאשר ניסן הוא זמן גאולה. א"כ חודש אדר מיוחד למפלתו של הרשע עמלק ימח שמו וזכרו. כדי שיהי' אח"כ שמו ית' שלם. וניסן הוא ראשון ואדר הוא חודש האחרון. ובאחרית אין לו לעמלק כלום. כדכתיב עדי אובד. לכן באדר מוכן למפלה. ובוודאי ראו חז"ל **כי לעתיד ישמרו בני ישראל שבת כתקונו בחודש אדר** (כפי שאכן התרחש בשנה שעברה שכל המקומות מחללי השבת שבתו בסוף חודש אדר). ואז בהניח, תמחה זכר עמלק. ויהיה שמו ית' שלם וכסאו שלם במהרה בימינו אמין".

רמזים וגימטריאות

כפי שהבאנו בתחילת הדברים מדברי הראשונים, גימטריאות אינן יכולות לשמש כמקור וכבסיס, אבל כרמז וראיה הן ודאי יכולות לשמש, עד שחז"ל למדו כמה וכמה הלכות מגימטריאות. רבותינו הראשונים דרשו גם הם רבות ע"פ גימטריאות, כשהמפורסם ביותר הוא רבינו בעל הטורים שספרו מלא בגימטריאות. נעלה על הכתב כמה נקודות שנתחדשו לנו בעניין.

- ראשית, הערך המספרי של "קורונה" הוא 367 שהוא בגימטריא "אור פניך", וכפי שאומרים בזמירות לש"ק: "נוטרי ליום השביעי זכור ושמור להקם, שמחם בבנין שלם באור פניך תבהיקם", היינו שהמענגים את השבת שכדברי חז"ל ינצלו מחבלי משיח, הרי גם כשיתחיל להתגלות אור פניו של הקב"ה, שכשמו קורונה מלשון 'קורן ומאיר', לא יבהלו ולא יחרדו.
  - בזמן שנסגרו בתי הכנסת בתקופה זו, נתפרסמו דבריו של הרמח"ל ב'מאמר הגאולה' על כך שבעת הגאולה יסגרו החלונות הקטנים היינו בתי הכנסיות, כדי שיוכל להפתח השער הגדול בית המקדש. כשבסוף דבריו מסיים: "והוא הסוד הגדול, **מרחוק** ה' נראה לי". והנה הגימטריה של "מרחוק" הוא 354 שעם הכולל הוא כמנין "קרנה".
  - בתהלים קכו: "בשוב ה' את שיבת ציון וכו' אז ימלא שחוק פינו ולשונו **רנה**", אותיות קורונה, היינו שבשוב ה' ימלא שחוק פינו מכל הנ"ל.
  - ובהמשך הפסוק: "אז יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה, הגדיל ה' לעשות עמנו היינו שמחים". שמא יש לרמוז על העובדה שבארץ ישראל החיסונים מתרחבים ומונעים (כך מקוים בס"ד) את המשך העליה בתחלואה, בעוד שעמי אירופה משוועים לחיסונים ואין. "הגדיל ה' לעשות עם אלה". עם אלה = זה חיסון.
  - בשיר הכבוד "וקרוב אלי בקראי אליו": וקרוב אלי = קרנה. בקראי אליו = קרונה (עה"כ).
  - במדרש פרשת וישב פרשה פה: "מי מחכה לסוכת דוד הנופלת שיקימנה, הקדוש ברוך הוא. שנאמר (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סוכת דוד, שיהיו כל העולם אגודה אחת. שנאמר (צפניה ג) כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כלם **בשם ה'** ולעבדו שכס אחד". המילה הנפוצה כיום בפי כל יושבי תבל, היא: 'קורונה'. והנה: בשם ה' = קורונה (עה"כ).
  - גאולה קרובה = בא קרנה. או = בקרנה (עה"כ).
  - מהר לגאלנו (עם התיבות) = קורונה.
  - אנכי אנכי הוא מנחמכם = הקורונה.
  - כי המלכות שלך היא: שלך היא (עה"כ) = קורונה.
  - ה' מלך ה' מלך ה' ימלך = בקרנה.
  - נגיף קורונה = ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד (עה"כ).
  - שיבנה בית המקדש במהרה: שיבנה = קורונה.
  - מהרה בימינו = קורונה (עה"כ).
- ויה"ר שבמהרה נזכה לגילוי כבוד שמים בעולם, בגאולת ישראל ובניין בית הבחירה. "יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו, בישועתך באמת, באמור לציון מלך א-להיך".
אכ"ר.